

Warszawa, 22 kwietnia 2025 roku

STANOWISKO

w sprawie organizacji skupu owoców i warzyw w bieżącym sezonie z uwagi na wejście w życie rozporządzenia Komisji (UE) 2025/158 z dnia 29 stycznia 2025 r. zmieniającego załącznik II do rozporządzenia (WE) nr 396/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do najwyższych dopuszczalnych poziomów pozostałości acetamiprydu w określonych produktach lub na ich powierzchni.

W imieniu Zarządu Stowarzyszenia Krajowa Unia Producentów Soków (KUPS) oraz Zarządu Krajowego Stowarzyszenia Przetwórców Owoców i Warzyw (KSPOIW) przedstawiamy stanowisko dot. skupu i przerobu owoców w związku z drastycznie zmniejszonymi poziomami Najwyższych Dopuszczalnych Poziomów (NDP), które wchodzi w życie od 19 sierpnia 2025 roku, czyli niecałe 7 miesięcy po ogłoszeniu rozporządzenia.

Rozporządzenie Komisji (UE) 2025/158 wprowadziło znaczące obniżenie Najwyższych Dopuszczalnych Poziomów (NDP)/Maksymalnych Poziomów Pozostałości (MRL) acetamiprydu w 38 rodzajach owoców i warzyw, w tym w wielu kluczowych dla polskiego sadownictwa tj. **jabłka**, gruszki, czereśnie, morele, brzoskwinie, **porzeczki**, **agrest**, borówki, **maliny**, winogrona, sałata, pomidory, ogórki, kapusta głowiasta, endywia, szpinak i boćwina. W przypadku niektórych upraw, jak **porzeczki (czarna, czerwona, biała)** obniżenie NDP/MRL będzie szczególnie duże - z poziomu 2 mg/kg do 0,01 mg/kg, czyli do poziomu oznaczalności.

Przedmiotowe rozporządzenie KE nie przewiduje odpowiednio długiego terminu przed rozpoczęciem obowiązywania nowych NDP, aby umożliwić rolnikom i podmiotom prowadzącym przedsiębiorstwa spożywcze dostosowanie się do wymogów wynikających ze zmiany NDP. Co więcej, czas wejścia w życie przedmiotowego rozporządzenia, nie został dostosowany do sezonowości upraw owoców i warzyw i nie przewidziano żadnych działań pomocowych lub rekompensaty za brak możliwości zbytu lub utylizację dużych partii surowców wyprodukowanych zgodnie z obowiązującymi przepisami, ale już niezgodnych w momencie ich zbioru, przetwarzania lub sezonowego magazynowania.

Unijne rozporządzenie nie przewidziało okresu przejściowego na dostosowanie się całej branży owocowo-warzywnej do nowych wymagań, a okres niecałych 7 miesięcy od ogłoszenia rozporządzenia do wejścia w życie z dniem 19 sierpnia 2025 roku, czyli w środku sezonu wielu rodzajów owoców i warzyw lub nawet odmian ich owocowania może doprowadzić do załamania przetwórstwa tych owoców w Polsce w sezonie bieżącym, a w przyszłości do całkowitego załamania produkcji.

Zgodnie z przedmiotowym rozporządzeniem owoce i warzywa świeże i przetworzone np. owoce mrożone, zagęszczony sok owocowy od 19 sierpnia 2025 roku muszą spełniać nowe zastrzeżone warunki odnośnie do NDP acetamiprydu. Owoce, warzywa i przetwory nie spełniające rozporządzenia nie znajdą rynków zbytu zarówno w kraju, jak i za granicą, co w szczególności będzie katastrofalne, ponieważ średnio 75% produkcji krajowej owoców, warzyw i ich przetworów jest eksportowana.

W celu dostosowania się do nowych wymagań i zmniejszenia ryzyka przerobu i oferowania odbiorcom niezgodnych produktów, zakłady przetwórcze będą zmuszone podejmować szereg działań np.:

- a) przeprowadzać szeroką akcję informacyjną, skierowaną do swoich dostawców i partnerów odnośnie zmian poziomów NDP dostarczanych owoców i warzyw;
- b) każda partia dostarczanych surowców do przetwórstwa będzie poddawana szczegółowej kontroli m.in. poprzez pobieranie i zabezpieczenie próbek do badania, badanie pozostałości acetamiprydu;
- c) wymagać od dostawcy - Oświadczenia Producenta o braku stosowania środków ochrony roślin zawierający acetamipryd lub stosowanie takiego planu ochrony roślin, który zapewni brak przekroczenia poziomów NDP zgodnie z rozporządzeniem 2025/158;
- d) realizować płatności po zbadaniu poziomu acetamiprydu i potwierdzeniu jego zgodności z wymaganiami;

Brak deklaracji stosowania się producentów do rozporządzenia 2025/158 będzie skutkować brakiem przyjęcia surowca do przerobu, a partie nie spełniające wymogów będą wymagały utylizacji.

Wszelkie wyżej wymienione działania prewencyjne są obciążone dużym ryzykiem, dodatkowymi kosztami i zmianami organizacyjnymi, które pomimo starań obu stron mogą nie przynieść zamierzonego skutku, dlatego Firmy mogą podejmować decyzje o znacznej redukcji ilości przyjmowanego surowca lub nawet zaniechania przerobu w bieżącym sezonie. W szczególności największym ryzykiem obciążone są owoce, w których doszło do największego zmniejszenia poziomu NDP dla acetamiprydu tj. porzeczki czarnej oraz porzeczki czerwonej.

Jednocześnie informujemy, że branża przetwórcza podjęła starania skierowane do władz krajowych i unijnych o podjęcie działań w celu wydłużenia okresu przejściowego w w/w rozporządzeniu o co najmniej 24 miesiące, co pozwoli na przygotowania się całej branży owocowo-warzywniej do zmian wprowadzonych przedmiotowym rozporządzeniem i uniknięcia załamania produkcji i przetwórstwa wielu owoców w bieżącym sezonie.

Apelujemy do wszystkich organizacji, reprezentujących producentów owoców o szerokie wsparcie naszych starań, gdyż niejednokrotnie będzie to kluczowe dla utrzymania upraw wyżej wymienionych owoców w Polsce, z których większość trafia do przetwórstwa. Tylko wspólnie możemy osiągnąć sukces w tej sprawie.

Andrzej Gajowniczek
Prezes Zarządu KSPOiW

Julian Pawlak
Prezes Zarządu KUPS

Organizacja koordynująca:

Barbara Groele, Sekretarz Generalny

Stowarzyszenie Krajowa Unia Producentów Soków,

e-mail: b.groele@kups.org.pl

tel. 22 606 38 63; 504 180 544

Obniżenia NDP dla substancji czynnej (acetamiprydu) - wymagania rozporządzenia 2025/158

Uprawa	Obecnie obowiązujący NDP/MRL (mg/kg)	NDP/MRL (mg/kg) po zmianie
Jabłoń i grusza	0,4	0,07
Czereśnia	1,5	0,8
Morela	0,8	0,08
Brzoskwinia	0,2	0,08
Porzeczki	2,0	0,01*
Agrest	2,0	0,7
Borówka wysoka	2,0	0,7
Malina	2,0	0,6
Winogrona	0,5	0,08
Salata	1,5	0,01*
Pomidor	0,5	0,06
Ogórek	0,3	0,05
Kapusta głowiasta	0,4	0,03
Endywia	0,4	0,01*
Szpinak	0,6	0,01*
Boćwina	0,6	0,01*

** wskazuje granice oznaczalności*